

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК

ID 785

Шифр, назва спеціальності та освітній рівень	071 Облік і оподаткування (бакалавр)	Назва освітньої програми	Діджитал-облік та консалтинг (2024)
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова викладання	Українська
Факультет	Факультет економіки та менеджменту (ФЕМ)	Кафедра	Каф. бухгалтерського обліку та аудиту (ОА)

Викладач/викладачі

Хомин Петроо Якимович, д-р екон. наук, професор, прфесор, [профіль на порталі "Науковці ТНТУ"](#)

Загальна інформація про дисципліну

Мета курсу	<p>Метою навчальної дисципліни «Управлінський облік» є засвоєння студентами знань з методики організації управлінського обліку на підприємстві для забезпечення обґрунтування менеджером виважених рішень з урахуванням специфіки діяльності галузі.</p> <p>Завданнями її вивчення є засвоєння особливостей облікового забезпечення своєчасного формування, систематизації й аналітичної інтерпретації необхідної менеджерам різного рівня інформації, яка відповідатиме їхнім запитам щодо раціонального використання матеріальних ресурсів і праці персоналу для досягнення високої ефективності виробничої діяльності підприємства та реалізації готової продукції чи виконання робіт або надання послуг в умовах конкуренції.</p>
Формат курсу	<p>Змішаний – курс, що передбачає проведення лекцій, практичних робіт, консультацій для кращого розуміння викладеного матеріалу і має супровід в електронному навчальному курсі системи A-Tutor, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання.</p>
Компетентності ОП	<p>Інтегральна. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.</p> <p>ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК03. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК04. Здатність працювати автономно.</p> <p>ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>СК02. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.</p> <p>СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.</p> <p>СК05. Проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.</p> <p>СК08. Ідентифікувати та оцінювати ризики недосагнення управлінських цілей суб'єкта господарювання, недотримання ним законодавства та регулювання діяльності, недостовірності звітності, збереження й використання його ресурсів.</p>
	<p>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному</p>

<p>Програмні результати навчання з ОП</p>	<p>забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств. ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації. ПР09. Ідентифікувати та оцінювати ризики господарської діяльності підприємств. ПР14. Вміти застосовувати економіко-математичні методи в обраній професії. ПР17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Очна (денна) форма здобуття освіти: Кількість кредитів ECTS — 4; лекції — 16 год.; практичні заняття — 32 год.; самостійна робота — 72 год.;</p> <p>Заочна форма здобуття освіти: Кількість кредитів ECTS — 4; лекції — 4 год.; практичні заняття — 6 год.; самостійна робота — 110 год.;</p>
<p>Ознаки курсу</p>	<p>Рік навчання — 1; семестр — 1; Обов'язкова (для здобувачів інших ОП може бути вибірковою) дисципліна; кількість модулів — 2;</p>
<p>Форма контролю</p>	<p>Поточний контроль: оцінювання рівня підготовки та виконання завдань на практичних заняттях, модульний контроль Підсумковий контроль: екзамен</p>
<p>Компетентності та дисципліни, що є передумовою для вивчення</p>	<p>Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Управлінський облік» значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Бухгалтерський облік (загальна теорія)», «Консалтинг бізнеспроцесів», «Менеджмент» та «Економічний аналіз».</p>
<p>Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення</p>	<p>Технічні засоби для демонстрування результатів навчання (ноутбук, проектор). Пакет програмних продуктів Microsoft Office.</p>

СТРУКТУРА КУРСУ

Лекційний курс	Годин	
	<u>ОФЗО</u>	<u>ЗФЗО</u>
Тема 1. Предмет, об'єкти, методи й системи управлінського обліку . Сутність управлінського обліку, предмет, об'єкти та його методи. Принципи й функції управлінського обліку Загальна, інтегрована й автономна системи управлінського обліку.	1	0,5
Тема 2. Витрати діяльності як об'єкт управлінського обліку. Галузеві особливості класифікації витрат діяльності підприємств. Прямі й непрямі витрати. База й методика розподілу непрямих витрат.	1	
Тема 3. Методологічні основи калькуляції собівартості продукції, робіт і послуг в управлінського обліку. Класифікація собівартості в управлінському обліку. Роль калькуляції собівартості в управлінні витратами діяльності підприємств. Калькуляційні одиниці як вимірники об'єктів управлінського обліку.	2	0,5
Тема 4. Управлінський облік і калькуляція за повними витратами. Характеристика методу однорідних секцій, стандарт-косту та методу нормативного розподілу постійних витрат. Особливості застосування застосування простого директ-косту. Особливості застосування розвинутого директ-косту .	1	
Тема 5. Управлінський облік активів підприємства. Управлінський облік запасів. Управлінський облік необоротних активів. Управлінський облік коштів. Управлінський облік розрахунків.	2	0,5
Тема 6. Організація обліку і контролю за центрами відповідальності. Організація бухгалтерського управлінського обліку за центрами відповідальності. Міжнародна практика. Облік витрат та доходів підприємства.	2	0,5
Тема 7. Бюджетування та контроль в управлінському обліку: сутність, порядок організації та здійснення. Сутність бюджетування та його організація. Порядок складання та взаємоузгодження бюджетів. Контроль виконання бюджетів.	1	0
Тема 8. Методи обліку витрат і калькулювання. Класифікація методів калькулювання. Об'єкти обліку витрат.	2	0,5
Тема 9. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку. Методи аналізу взаємозв'язку «витрати – обсяг – прибуток».. Маржинальний запас міцності, операційний важіль. Поняття й аналіз чутливості прибутку.	2	0,5

Теми занять, короткий зміст

Тема 10. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень. Сутність релевантності облікової інформації. Роль релевантності інформації в управлінні. Забезпечення релевантності облікової інформації в управлінському обліку. Використання релевантної облікової інформації в менеджменті.	2	0,5
---	---	-----

РАЗОМ:	16	4
--------	----	---

Практичні заняття (теми)	Годин	
	ОФЗО	ЗФЗО
Тема 1. Предмет, об'єкти, методи й системи управлінського обліку.	3	0,5
Тема 2. Витрати діяльності як об'єкт управлінського обліку.	3	0,5
Тема 3. Методологічні основи калькуляції собівартості продукції, робіт і послуг в управлінського обліку.	3	0,5
Тема 4. Управлінський облік і калькуляція за повними витратами.	3	0,5
Тема 5. Управлінський облік активів підприємства.	4	1
Тема 6. Організація обліку і контролю за центрами відповідальності.	3	0,5
Тема 7. Бюджетування та контроль в управлінському обліку: сутність, порядок організації та здійснення.	3	0,5
Тема 8. Методи обліку витрат і калькулювання.	4	1
Тема 9. Аналіз взаємозв'язку витрат, обсягу діяльності та прибутку.	3	0,5
Тема 10. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень.	3	0,5
РАЗОМ:	32	6

ІНШІ ВИДИ РОБІТ

Теми, короткий зміст

опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять
 опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції
 виконання курсових робіт підготовка та складання екзамену, рефератів,

Інформаційні джерела для вивчення курсу

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект з предмета «Управлінський облік» для студентів IV курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Укладач: д.е.н., проф. П.Я. Хомин. Тернопіль: ТНТУ ім. Івана Пулюя, 2024. 83 с.
2. Методичні вказівки для проведення практичних занять з навчальної дисципліни «Управлінський облік» для студентів денної й заочної форм навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Укладач: д.е.н., проф. Хомин П.Я. Тернопіль: ТНТУ імені І. Пулюя, 2024. 12 с.
3. Методичні вказівки для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Управлінський облік» для студентів IV курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 071 «Облік і оподаткування» / Укладач: д.е.н., проф. П.Я. Хомин. Тернопіль: ТНТУ ім. Івана Пулюя, 2024. 13 с.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Гуцаленко Л. В. Управлінський облік: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2022, 370 с
2. Задорожний З.-М. В., Омецінська І. Я., Богуцька Л. Т. Управлінський облік: приклади, задачі, тести: навч. посіб. 2-ге вид., доп. і перероб. Тернопіль: ВПЦ «Університетська думка», 2020. 211 с.
3. Карпенко О. В., Карпенко Д. В. Управлінський облік: Навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2020. 296 с.
4. Манойленко О.В. Управлінський облік. Збірник задач н/посібник. Харків : НТУ «ХПІ». 2024. 400 с
5. Михальська О. Л., Швець В. Г. Управлінський облік та аналіз виробничих витрат: монографія; КНУ. Київ : Кондор, 2019. 224 с.
6. Практикум з фінансового та управлінського обліку за національними стандартами: навч. посібник / М.Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, С.І. Василішин, І.І. Рагуліна, О.В. Ковальова, І.В. Сколотій, Ю.С. Нежид / За ред. проф. М. Ф. Огійчука. 3-тє вид., перероб. і доп. Київ, Алерта, 2021. 624 с.
7. Сук Л.К. Організація бухгалтерського обліку. Підр. К.: В-во «Каравела». 2023. 624 с.
8. Управлінський облік. Підручник / Г. О. Партин, А. Г. Загородній, А. І. Ясінська, Т. І. Воскресенська, Н. О. Микитюк. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2023. 672 с.
9. Фаріон І. Д., Писаренко Т. М. Управлінський облік: підручник. К.: ЦУЛ, 2019. 792 с.
10. Фоміна О. В., Мошковська О. А., Августова О. О. та ін. Управлінський облік: Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2021. 228 с.

Допоміжна:

1. Королюк Т., Співак С., Ратинський В. Облік в управлінні підприємством в умовах цифрової економіки. Галицький економічний вісник. 2023. Том 85. № 6. С. 88–96.
2. Хомин П. Функціональні трансформації і понятійно-термінологічні проблеми облікової політики. Фінанси України, 2020. № 9. С. 110-126.
3. Королюк Т., Хомин П., Співак С. Особливості організації управлінського обліку в системі контролінгу. Галицький економічний вісник, 2023. № 4 (83). С.71-77.

Інформаційні ресурси:

ЕНК (ID 785) <https://dl.tntu.edu.ua/bounce.php?course=785>.

Політики курсу

Політика контролю	Використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; тестування; виконання індивідуальних завдань та презентацій; оцінювання результатів виконаних самостійних робіт; бесіди та обговорення проблемних питань; дискусії; індивідуальні консультації; екзамен. Можливий ректорський контроль.
Політика щодо консультування	Консультації при вивченні дисципліни проводяться згідно затвердженого на кафедрі ОА. Консультування передбачено як очно ,так і з використанням ресурсів електронного навчального курсу у середовищі електронного навчання університету.
Політика щодо перескладання	Студент має право на повторне складання модульного контролю з метою підвищення рейтингу протягом тижня після складання модульного контролю за графіком. Перескладання екзамену відбувається в терміни, визначені графіком освітнього процесу. Здобувач ВО має право на зарахування результатів навчання здобутих у неформальній чи інформальній освіті.
Політика щодо академічної доброчесності	При складанні усіх видів контролю у середовищі електронного навчання завжди активується система розпізнавання особи, що складає контроль. Усі практичні роботи у ЕНК перевіряються вбудованою системою Антиплагіат. При складанні усіх форм контролю забороняється списування, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим компонентом освітнього процесу. За наявності поважних причин (наприклад, хвороба, особливі потреби, відрядження, сімейні обставини, участь у програмах академічної мобільності тощо) навчання може здійснюватися за індивідуальним графіком, погодженим з деканом факультету.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти за курс

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль		Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота			Теоретичний курс	Практичне завдання	100
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота				
15	20		15	25		15	10	
№ лекції	Види робіт	К-ть балів	№ лекції	Види робіт	К-ть балів			
Тема 1-5	Практичне заняття №1	2	Тема 6-10	Практичне заняття №9	3			
	Практичне заняття №2	2		Практичне заняття №10	3			
	Практичне заняття №3	3		Практичне заняття №11	3			
	Практичне заняття №4	2		Практичне заняття №12	4			
	Практичне заняття №5	3		Практичне заняття №13	3			
	Практичне заняття №6	2		Практичне заняття №14	3			
	Практичне заняття №7	3		Практичне заняття №15	3			
	Практичне заняття №8	3		Практичне заняття №16	3			

Розподіл оцінок

Сума балів за навчальну діяльність	Шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
75-81	C	Добре
67-74	D	Задовільно
60-66	E	Задовільно
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Затверджено рішенням кафедри ОА, протокол №1 від «30» серпня 2024 року.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми канд. екон. наук, доцент кафедри ОА

Тетяна КОРОЛЮК